

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 217. Quid sit notandum circa intentionem ad Horas prærequisitam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

tamen addit, ad exhibenda externa orationis signa non omnia loca esse accommodata, sed oportere vel scandali vel publicæ ædificationis rationem habere.

§. II. Nullus situs corporis est de præcepto, hinc sedere cum standum vel genuflectendum est, per se loquendo, non est peccatum, quia rubrica solum consilium dat ad majorem devotionem & reverentiam habendam, *Tol. Fill. Bonac. Bass. Suar. de Orat. l. 4. c. 27. n. 2. Castrop. T. 7. d. 2. p. 4. n. 7. Reg. l. 18. n. 79. Sporer n. 149. Illf. T. 5. n. 34. Stoꝝ n. 415.* Unde quando *Nav.* dicit peccari venialiter, si id non observetur, loquitur de oratione publica in choro, in quo peccatur venialiter, potius ratione scandali quàm ceremoniæ prætermittæ, ita *Suar.* supra aliique multi cum *Sporer.* 1321

Q. 217. Quid sit notandum circa intentionem ad Horas prærequisitam. R. Seqq. 1322

§. I. Communissime docent omnes, quòd ab Ecclesia hìc præcipiatur oratio, quæ fit verus Dei cultus seu actus religionis, quia Ecclesia vult hìc satisfieri, non tantum voluntati Fundatorum, qui intenderunt cultum Dei, sed ab omnibus obligatis ad Horas, licet beneficiati non sint, vult satisfieri generali obligationi religionis seu colendi Deum per orationem nomine totius populi Christiani fusam, ideoque expressè injungit *Cap. Dolentes*, de celebrat. *Miss.*, ut divinum Officium studiosè celebretur & devotè, *studiosè*, inquit *Glossa*, quoad officium oris, *devotè*, quoad officium cordis.

§. II. Certum etiam videtur, quòd ad substantiam orationis & veri cultus Dei in recitandis Horis requiratur intentio aliqua ad Deum, nam prolatio externa verborum, si absit omnis relatio ad Deum, est res de se omnino indifferens: & ideo si ebrius recitet, 1323

citet, non satisfacit præcepto orandi. *Nec obstat*, quòd ebrius possit satisfacere, v. g. præcepto jejunii, secundùm dicta l. 1. n. 695. *Nam* disparitas est, quòd præceptum jejunii sit negativum, adeoque impleri possit non agendo, præceptum autem Horarum est positivum, quod impleri debet per actionem humano modo & liberè positam.

8324

§. III. Intentio in genere est propositum seu voluntas efficax finis ut obtinendi per media: hinc sumitur pro actu voluntatis efficaciter tendente in aliquod objectum habendum vel ponendum. Dividitur in formalem, virtuales, habituales & interpretativam; item in explicitam, & implicitam, directam & indirectam. Intentio formalis, est voluntas efficax, quæ nunc in se existit & satis percipitur ab eo, qui habet, (hanc communiter vocant actualem, sed cum probabilius dicatur, quòd intentio virtualis reipsa sit etiam actualis, quamvis tenuis & imperceptibilis, pro vitanda confusione melius dicitur actualem dividi in formalem & virtuales) Virtualis est, quæ aliquando existit & non est revocata sed adhuc existit saltem in virtute sua, id est, vel in se, sed omnino tenuiter & imperceptibiliter, uti probabilius docent *Lugo* & alii; vel in applicatione potentiarum externarum, uti volunt *Scot. Suar. Vasq. Arr.* & multi alii apud *Lobner* de sacram. in genere a. 1. q. 4.; vel in applicatione aliqua ab appetitu sensitivo causata, uti volunt *Palav. & Haun.* in Th. spec. l. 4. n. 689. vel saltem in aliquo alio suo effectu. Habitualis est, quæ neque in se neque in aliquo suo effectu existit, attamen existit, & necdum est revocata. Interpretativa est, quam homo nunquam habuit, est tamen ita comparatus animo, ut eam haberet, si de ea cogitaret. Explicita est, quæ aliquid in se clarè cognitum volumus: Implicita, quæ ten-

dimus

dimus in aliquid solùm confusè cognitum, volendo aliquid, sub quo vel in quo continetur: sic qui vult subdiaconatum, cognoscens in confuso, quòd aliqua onera gravia sint illi annexa, implicite intendit obligationem ad castitatem & ad Horas, quamvis de illis expressè non cogitet. Directa est, quâ aliquid in seipso volumus: Indirecta, quâ vel volumus causam, aut aliquid cum re connexum; vel non impedimus rei existentiam, quando possemus & debemus. Vide *Lugo* de Sacram. d. 8. n. 100. Quamvis autem hæ divisiones quandoque ab aliis aliter explicentur, nam *S. Th.* 3. p. q. 64. a. 8. ad 3. intentionem habitualement confundit cum virtuali, uti fatentur *Caj. Platel.* de Sacram. n. 99. & alii: item *Suar.* de Sacram. d. 13. f. 2. *Lugo* n. 73. *Sporer* de Sacram. n. III. indirectam confundunt cum interpretativa: *Ess.* de Sacram. q. 15. implicitam cum virtuali; item habitualement cum interpretativa, tamen ad vitandas confusiones loquendum videtur, uti eas distinximus.

§. IV. Intentio requisita ad Horas debet esse saltem implicita & indirecta orandi, hinc qui legendo Breviarium tantùm intenderet addiscere memoriter, aut scire historias contentas, aut alteri manifestare, quod ibi scriptum est, non satisfaceret, uti habet communissima contra *Dicast.*, qui dicit quamcumque Lectionem sufficere, dummodo cum illa non jungatur actio repugnans externæ recitationi: sed ratio nostra est, quia lectio Horarum præcipitur velut oratio & Dei cultus, ita quidem, ut etiam communiter dicant AA. contra *Caj.* eum non satisfacturum, qui legendo Horas expressè noleret orare, quamvis vellet exercere actum bonum, aut ideo legere, quia est lectio rei sacræ & Deo grata, ergo requiritur intentio saltem implicita & indirecta orandi.

T t 4

§. V.

1325

1326

§. V. Ad satisfaciendum pro Horis non requiritur intentio formalis vel explicita orandi, sed sufficit virtualis, quia tum recitatio censetur adhuc moraliter fieri ex antecedente intentione formali, & sufficienter tendit in Deum precandum vel laudandum. Addit *Gob.* in Exp. T. 5. n. 738. sufficere etiam habituales, saltem si non longo tempore antecesserit actualis; imò putat sufficere etiam interpretativam, quando habetur indicium illius, licet valde tenuis; sed vel admittit debet cum tali intentione habituali aut interpretativa simul esse virtuales, vel si hanc excludat, audiendus non est, quia certum est, quòd purè habitualis aut merè interpretativa non sufficiat ad hoc, ut recitatio sit actus humanus, qualis debet esse oratio. Et eodem sensu dici potest sufficere intentionem implicitam seu indirectam, uti si intendam colere Deum, vacare Deo, satisfacere officio, explere obligationem, legere ne peccem &c. quia in his continetur, vel cum his est connexa voluntas orandi, hinc satisfacit, inquit *Bonac.* de Horis d. 1. q. 3. p. 2. §. 2. n. 22., qui recitat cum confusa apprehensione & proposito faciendi opus consuetum. Addit cum *Nav.* & aliis etiam sufficere, si accedat Ecclesiam de more ibi recitaturus, aut si accipiat Breviarium, & Officium recitet, ita ut si interrogaretur, quid faciat, responsurus esset se orare, quod semper præsumetur, cum accipiat Breviarium ut homo rationalis ad aliquem finem, non autem ad alium quàm ut oret, ergo accipit, ut oret, & consequenter habet intentionem sufficientem.

1327

§. VI. Non requiritur expressa intentio recitandi attentè & studiosè, quia in intentione orandi includitur intentio attendendi, maximè cum nemo intendat aliquid facere, quin attendat ad hoc, quod intendit, cum nihil sit volitum, nisi cognitum, *Suar.* *Bonac.* n. 19. *Ill.* Tr. n. 25. §. VII.

§. VII. Signa intentionis orandi sunt, si quis sumpto Breviario iverit ad locum, in quo orare solet, aut qui à turbis est quietior; si saltem initio caput detexerit; si crucem formarit &c. Item certus est de intentione sufficiente, si timeat, ne hanc non habeat; si attendat ad ea, quæ recitat; si distractiones excludat &c. Similiter si socius, cum quo recitare solet, altè diceret, *Domine labia mea aperies*, & ego non concepto alio proposito, seclusis aliis negotiis prosequar, *Et os meum annuntiabit &c.*, intentionem sufficientem habeo, Nav.

§. VIII. Si Horæ plures recitentur consequenter, non est opus ad singulas novam intentionem facere vel primam renovare, sed hæc se extendit sufficienter ad omnes, quamvis non esset facta intentio de continuandis pluribus Horis, si enim pergam ad Horas reliquas, hoc fit ex virtute intentionis, quâ orare volui priorem. Quod si fiat interruptio, etiam absque causa, & postea prosequar Horam, non est opus intentionem renovare, quia hæc resumptio fit ex imperio & virtute prioris intentionis. Similiter qui vesperè recitat Matutinum & Laudes diei sequentis, quamvis tunc de die crastina nihil cogitet, satisfacit pro ea, quia orat intra tempus, quo pro die sequenti orari permittit Ecclesia, quæ non requisivit intentionem satisfaciendi sed tantum ponendi opus debitum.

§. IX. Quamvis non satisfaciat voto, qui materiam voti posuit cum animo non satisfaciendi, secundum dicta l. 3. p. 1 n. 433., Quia nempe origo obligationis in voto est à voluntate voventis, ergo etiam perduratio illius obligationis à sola ejus voluntate esse poterit, & erit, si illi satisfacere noluerit; tamen cum obligatio orandi Horas non sit à nobis, perduratio illius obligationis etiam non pen-

det à nobis, si positum sit hoc, quod erat præceptum, secundùm dicta l. I. n. 693. Hinc qui orasset etiam nolens satisfacere præcepto, satisfecisset, uti in hac materia docent *Suar. Vasq. Sanch. Cõning, Lugo*, aliique communissimè cum *Gob. n. 621.* Superest hoc dubium, si quis pridie vesperì recitarit Matutinum sequentis diei, positivè nolens satisfacere pro die sequente, sed intendens cras repetere & tunc priùs satisfacere, an satisfecerit, aut teneatur cras repetere Matutinum: Ratio dubii est, quia non est præceptum nec obligatio, ut pridie oretur, adeoque obligatio illa extensa ad hunc diem liberè assumitur & oritur à voluntate orantis, ergo etiam ab illius voluntate pendeat, ut tollatur vel ut permaneat, uti fit in voto. Tamen videtur dicendum talem jam satisfecisse, nec teneri cras repetere, quia obligatio orandi Matutinum alterius diei non est à voluntate orantis, sed ex præcepto Ecclesiæ per benignitatem extenso ad priorem vesperum, ergo licet pendeat à nostra voluntate orare pridie vel non orare, tamen esse vel non esse obligationem orandi intra tempus hodiernæ Vesperæ & diei crastinæ, hoc non est à nostra voluntate, ergo neque ab hac est, ut satisfiat vel non satisfiat isti obligationi, si oratio præscripta ponatur intra istud tempus; sicuti à mea voluntate pendet manè horâ 4. aut horâ 10. orare Matutinum, & tamen, si horâ 4. orem, etiam nolens satisfacere, satisfacio; ergo similiter hìc.

7331 §. X. An recitans in choro possit per intentionem sibi vel alteri applicare illam orationem, accuratè disputat *Gob. à n. 770.*, ubi n. 789. docet eos, qui extra chorum recitant, non recitare nomine Ecclesiæ, adeoque posse applicare ad intentionem, quam volent. Videri potest etiam *Sporer in Th. Sacram. de Horis n. 66.*

Q. 218.